

Opetussuunnitelma ja arviointi

OPS-arviointiprosessi

Lähtökohdat prosessille

- **Prosessin tavoitteet kirkkaina ja muuttumattomina**
- 1) päättöarvioinnin kriteerien toimimattomuus
- 2) oppimisen edistymisen kuvaus (oppimisen omistajuus)
- 3) oppilaiden ja opettajien arviointitaitojen kehittyminen (monipuolisuus)

Oppimiskäsitys opetussuunnitelmassa

- * Oppilas on aktiivinen toimija
- * Oppilaan tulee oppia asettamaan tavoitteita toiminnalleen
- * Omista oppimisen tavoista pyritään tulemaan tietoiseksi
- * Itseohjautuvuutta tavoitellaan
- * Monipuolinen palaute on oppimiselle keskeistä

POPS 2014 2.3

Kouluissa kehitetään arviointi- kulttuuria, jonka keskeisiä piirteitä ovat:

- rohkaiseva ja yrittämään kannustava ilmapiiri
- oppilaiden osallisuutta edistävä, keskusteleva ja vuorovaikutteinen toimintatapa
- oppilaan tukeminen oman oppimisprosessinsa ymmärtämisessä sekä oppilaan edistymisen näkyväksi tekeminen koko oppimisprosessin ajan
- arvioinnin oikeudenmukaisuus ja eettisyys
- arvioinnin monipuolisuus
- arvioinnin avulla saadun tiedon hyödyntäminen opetuksen ja muun koulutyön suunnittelussa.

Pops 2014, 6.1.

Haasteet koulun/opettajien pedagogiikassa

- ei ole tutustuttu (tämän opetussuunnitelman) tavoitteisiin, eikä suunniteltu opetusta tavoitelähtöisesti
- suunnittelu kohdistuu ensisijaisesti sisältöihin (oppikirjat)
- sisältö on paloitettu muotoihin ja opetusjärjestelyihin (tehtävät ja harjoitukset)
- arviointi kohdistuu sisältöihin ei tavoitteisiin eikä arviointi ole kriteeriperusteista

Opetuksen suunnittelu (ohjaus)

- OPS – oppimiskäsitys ja toimintakulttuuri perustana
- tavoitteisiin perehtyminen
- tavoitteiden kokoaminen järkeviksi oppimiskokonaisuuksiksi suhteessa arvioitaviin tavoitteisiin
- sisältöjen valitseminen, joiden avulla tavoitteisiin päästään
- tavoitteiden läpi käyminen oppilaiden kanssa
- miten arvioidaan ja kuka arvioi
- opetusta tukevan materiaalin valinta

Opettaja arvioi tavoitteiden saavuttamista

”Oppimisen, työskentelyn ja käyttäytymisen **arvioinnin** sekä **palautteen antamisen** oppilaille **tulee aina perustua opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin** ja paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin **tavoitteisiin.**”

Pops 2014, 6.2

Historian opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 4-6

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet		
T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena	S1-S5	<u>L1-L7</u>
Tiedon hankkiminen menneisyydestä		
T2 johdattaa oppilasta tunnistamaan erilaisia historian lähteitä	S1-S5	<u>L1, L2, L4, L5, L7</u>

T13 ohjata oppilasta laatimaan ja tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja sekä käyttämään tilastollisia tunnuslukuja sekä tarjota kokemuksia todennäköisyydestä

S5

POPSissa on johdettu joka tavoitteesta Hyvän osaamisen kuvaus

T13 ohjata oppilasta laatimaan ja tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja sekä käyttämään tilastollisia tunnuslukuja sekä tarjota kokemuksia todennäköisyydestä

S5

Taulukoiden ja diagrammien laatiminen ja tulkinta

Oppilas osaa laatia taulukon annetusta aineistosta sekä tulkita taulukoita ja diagrammeja. Oppilas osaa laskea keskiarvon ja määrittää tyyppiarvon.

Historian arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota/arvosanaa kahdeksan varten

Opetuksen tavoite	Sisältö-alueet	Arvioinnin kohteet historiassa	Hyvä/arvosanan kahdeksan osaaminen
T2 johdattaa oppilasta tunnistamaan erilaisia historian lähteitä	S1-S5	Historian tietolähteiden tunnistaminen	Oppilas osaa ohjatusti etsiä historiatietoa erilaisista tietolähteistä.

Hyvän osaamisen normin yhteys taitotasotaulukkoon

Hyvän osaamisen kuvaukset ovat taitotasotaulukoissa tasolla 4 vuosiluokilla 3-6 sekä 7-9 (vuosiluokkien 1-2 taitotasot on luotu vain tavoitteen perusteella)

T2 aktivoida oppilasta hankkimaan historiallista tietoa sekä arvioimaan tiedonlähteiden luotettavuutta	S1– S6	Historiatiedon hankkiminen	Oppilas osaa etsiä tietoa erilaisista historian tiedonlähteistä ja havaitsee niiden luotettavuudessa eroja.
--	-----------	----------------------------	---

<u>T2</u> Historiatiedon hankkiminen "Aktivoida oppilas hankkimaan historiallista tietoa sekä arvioimaan tiedonlähteiden luotettavuutta"	<i>Faktatieto/Muistaa</i> Oppilas nimeää historian tietolähteitä.	<i>Käsitetieto/Ymmärtää</i> Oppilas luokittelee historian lähteet luotettavuuden ja autenttisuuden perusteella.	<i>Menetelmätieto/Soveltaa</i> Oppilas osaa etsiä tietoa erilaisista historian tiedonlähteistä.	<i>Menetelmätieto/Arvioida (5.2)</i> Oppilas osaa etsiä tietoa erilaisista historian tiedonlähteistä ja havaitsee niiden luotettavuudessa eroja.	<i>Metakognitiivinen tieto/Analysoida (4.1.)</i> Oppilas osaa valikoida löytämistään luotettavista lähteistä tarkoituksenmukaiset tiedot vastatakseen asetettuihin kysymyksiin.	<i>Menetelmätieto/Arvioida</i> Oppilas arvioi eroja tiedonlähteiden luotettavuudessa.
---	--	--	--	--	--	--

"Opettajat huolehtivat, että tavoitteet ja arviointiperusteet ovat oppilaiden tiedossa. Tavoitteiden pohtiminen ja oman oppimisen edistymisen tarkastelu suhteessa tavoitteisiin on tärkeä osa myös oppilaan itsearviointitaitojen kehittämistä."

Pops 2014, 6.2

Osaamisen- ja oppimisen edistymisen kuvaamisen viitekehys

Andersonin ja Krathwohlin taksonomia on

...väline luokitella ja hahmottaa erilaisia oppimisen tavoitteita.

...keino varmistaa, että oppimistavoitteet, opetus ja arviointi ovat linjassa.

...perustana opsin tavoitteiden teossa.

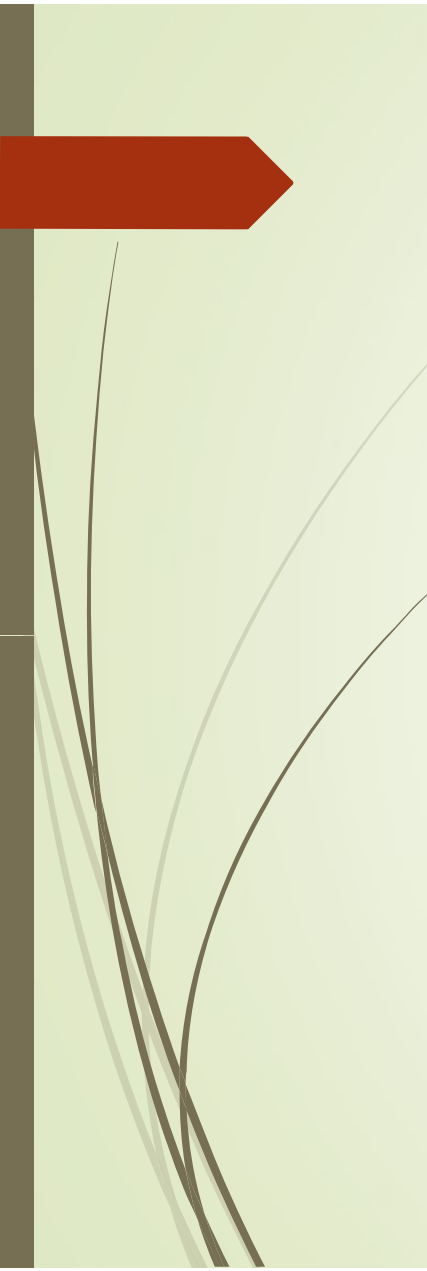
Tiedon taso	Ajattelun tasot (kognitiivinen prosessi)					
	1.Muistaa	2.Ymmärtää	3.Soveltaa	4.Analysoida	5.Arvioida	6.Luoda
A.Fakta-tieto						
B.Käsite-tieto						
C.Menetelmä-tieto						
D.Meta-kognitiivinen tieto						

Kärnä& Aksela 2013 Työskentely- ja ajattelutaitojen arviointi kouluopetuksessa. Teoksessa Räisänen (toim.) Oppimisen ja arvioinnin kontekstit ja käytännöt. OPH.

Krathwohl, D.R. 2002. A revision of Bloom's taxonomy: An overview. Theory into Practice, 41(4), 212–218.

Anderson, Krathwohl ym. 2001 A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives

Muistaa 1.1. Tunnistaminen 2.2. Mieleen palauttaminen	Ymmärtää 2.1 Tulkitseminen 2.2. Esimerkin antaminen 2.3. Luokittelu 2.4. Yhteenvedon tekeminen 2.5. Päättelminen 2.6. Vertaaminen 2.7 Perustelemi-nen	Soveltaa 3.1 Menetelmän käyttäminen(rutiinin omainen suoritus) 3.2. Menetelmän soveltaminen	Analysoida 4.1. Erottaminen 4.2. Järjestäminen 4.3. Piilomerkitysten havaitseminen	Arvioida 5.1. Tarkistaminen 5.2. Arvosteleminen	Luoda 6.1 Kehittäminen 6.2. Suunnitteleminen 6.3. Tuottaminen

Faktatieto

A1 Tieto terminologiasta

A2 Tieto tarkoista yksityiskohdista ja peruselementeistä

Käsitetieto

Käsitetieto

B1 Tieto luokituksista ja kategorioista

B2 Tieto periaatteista ja yleistyksistä

B3 Tieto teorioista, malleista ja rakenteista

Menetelmätieto

C1 Tieto oppiainekohtaisista taidoista ja algoritmeista

C2 Tieto oppiainekohtaisista tekniikoista ja metodeista

C3 Tieto menetelmien käyttökriteereistä

Metakognitiivinen tieto

D1 Strateginen tieto

D2 Tieto tarkoituksenmukaisen kontekstuaalisen ja
konditionaalisen tiedon sisältävistä kognitiivisista tehtävistä

D3 Itsetuntemus

Taksonomian yhteys taitotasokuvauksiin

T2Historiatiedon hankkiminen "Aktivoida oppilas hankkimaan historiallista tietoa sekä arvioimaan tiedonlähteiden luotettavuutta"	Muistaa	Ymmärtää	Soveltaa	Analysoida	Arvioida	Luoda
Kognitiivisen prosessin tasot tarkemmin (suom. Kärnä & Aksela 2013)	1.1. Tunnistaminen 2.2. Mieleen palauttaminen	2.1 Tulkitseminen 2.2. Esimerkin antaminen 2.3. Luokittelu 2.4. Yhteenvedon tekeminen 2.5. Päättelyminen 2.6. Vertaaminen 2.7 Perustelevminen	3.1 Menetelmän käyttäminen (rutiinomainen suoritus) 3.2. Menetelmän soveltaminen	4.1. Erottaminen 4.2. Järjestäminen 4.3. Piilomerkitysten havaitseminen	5.1. Tarkistaminen 5.2. Arvosteleminen	6.1 Kehittäminen 6.2. Suunnittelevminen 6.3. Tuottaminen
Faktatieto	Oppilas nimeää historian tietolähteitä.					
Käsitetieto		Oppilas luokittelee historian lähteet luotettavuuden ja autenttisuuden perusteella.				
Menetelmä-tieto			Oppilas osaa etsiä tietoa erilaisista historian tiedonlähteistä.		T2 Oppilas osaa etsiä tietoa erilaisista historian tiedonlähteistä ja havaitsee niiden luotettavuudessa eroja.(5:2)	Oppilas arvioi eroja tiedonlähteiden luotettavuudessa.
Metakognitiivinen tieto				Oppilas osaa valikoida löytämistään luotettavista lähteistä tarkoituksenmukaiset tiedot vastataksaan asetettuihin kysymyksiin.4.1		

T2Historiatiedon hankkiminen "Aktivoida oppilas hankkimaan historiallista tietoa sekä arvioimaan tiedonlähteiden luotettavuutta"	Faktatieto/Muistaa Oppilas nimeää historian tietolähteitä.	Käsitetieto/Ymmärtää Oppilas luokittelee historian lähteet luotettavuuden ja autenttisuuden perusteella.	Menetelmä-tieto/Soveltaa Oppilas osaa etsiä tietoa erilaisista historian tiedonlähteistä.	Menetelmä-tieto/Arvioida (5.2) Oppilas osaa etsiä tietoa erilaisista historian tiedonlähteistä ja havaitsee niiden luotettavuudessa eroja.	Metakognitiivinen tieto/ Analysoida (4.1.) Oppilas osaa valikoida löytämistään luotettavista lähteistä tarkoituksenmukaiset tiedot vastataksaan asetettuihin kysymyksiin.	Menetelmä-tieto/Arvioida Oppilas arvioi eroja tiedonlähteiden luotettavuudessa.
---	---	---	--	--	---	--

Yleiset arviointiohjeet lukuvuodelle 17-18

- Jokaisen vuosiluokan vuosiluokkaistetut tavoitteet täytyy olla arvioitu (vuosiluokkakokonaisuuksittain 1-2, 3-6, 7-9) ja dokumentoitu **vähintään kerran** lukuvuodessa
- Dokumentointitapa voi olla mm. kynä-paperi-koe, merkintä arviointityökalussa, videoitu/äänitetty esitelmä, kirjallinen projektityö, kuva sekä sen arviointi
- Lukuvuoden aikana (eli opintojen aikainen arviointi) opettajan on arvioitava oppilaan oppimisen edistymistä. Apuna osaamisen edistymistä kuvaavat taitotasotaulukot, joita käytetään arvioinnin apuna kaikissa kouluissa ja kaikilla vuosiluokilla (8. ja 9. vuosiluokat lukuvuonna 2018-19 ja 2019-20)
- Lukuvuosiarvioinnissa alakoulun vuosiluokkien 1-5 päätteeksi käytetään kaksiportaista arviointia (tavoitteet saavutettu/ei saavutettu) ja kuudennen vuosiluokan päätteeksi arviointiportaikkoa (tavoitteita ei saavutettu (hylätty)/hyvän osaamisen kriteerit ei saavutettu/saavutettu osittain/saavutettu/ylitetty)
- Oppiaineista annetaan lukuvuoden päätteeksi yksi numero vuosiluokilla 7 – 9).
- Päätyvissä pakollisissa (kotitalous, kuvataide, käsityö, musiikki) aineissa annetaan seitsemännen luokan päätteeksi numero, joka on päättöarvioinnin kriteerien mukainen
- Lukuvuoden aikaiset opinnot arvioidaan Wilman arviointikirjaan vain kerran. Yläkoulun jaksojen jälkeen ei tule numeroa, mikäli oppiaine ei lukuvuositasolla pääty. Paperisia jaksotodistuksia ei enää anneta.